

nota

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW, SOCW

Onderwijsprestaties en
Voortgezet Onderwijs

Van

[REDACTED]

T

[REDACTED]

Datum

6 november 2024

Referentie

49095881

Bijlagen

2

Intern OCW afgestemd
IVHO, WJZ

Antwoorden op Kamervragen van Ceder, Krul en Stoffer
over het onderzoek naar herstelopdrachten

Aanleiding

Op 29 oktober jl. hebben de Kamerleden Ceder (ChristenUnie), Krul (CDA) en Stoffer (SGP) Kamervragen gesteld aan beide bewindspersonen over het onderzoek 'De herstelopdracht doorgelicht: Een verkenning naar de rechtmatigheid van herstelopdrachten in het funderend onderwijs' van Van Schoonhoven. Op 19 november jl. is er een uitstelbrief gestuurd om de termijn voor de beantwoording te verlengen naar 10 december 2024.

Geadviseerd besluit

We adviseren u akkoord te gaan met bijgevoegde beantwoording door de brief te ondertekenen.

Kernpunten

- In de antwoorden deelt u uw reactie op het onderzoek, waarin de rechtmatigheid van herstelopdrachten ter discussie wordt gesteld. U geeft aan dat u vooralsnog geen reden ziet daaraan te twijfelen.
- Herstelopdrachten vinden hun grondslag in tekortkomingen van de wettelijke deugdelijkheidseisen en de Inspectie van het Onderwijs (hierna: de inspectie) maakt in het rapport duidelijk om welke eis het gaat. De inspectie heeft verschillende werkwijzen en procedures ingericht om de betrouwbaarheid van het toezicht te waarborgen.
- De inspectie concludeert dat zij geen onrechtmatige herstelopdrachten heeft gegeven en zal ook geen herstelopdrachten intrekken.
- De inspectie constateert door het onderzoek wel dat de onderbouwing van herstelopdrachten soms nog beter kan en gaat daarmee aan de slag.
- De inspectie maakt in haar onderzoekskaders en inspectierapporten duidelijk onderscheid tussen wat beter moet (oordelend) en wat beter kan (stimulerend). Alleen de eerste categorie levert herstelopdrachten op.
- Binnen de wettelijke deugdelijkheidseisen hebben scholen veel ruimte om een eigen invulling te geven aan het onderwijs. De inspectie geeft enkel herstelopdrachten als niet aan de wettelijke eisen is voldaan.
- Scholen worden door de inspectie nadrukkelijk gewezen op hun rechten en hun mogelijkheden als zij het niet eens zijn met de bevindingen van de inspectie. Scholen maken daar in veel gevallen ook al gebruik van.
- De antwoorden zijn afgestemd met de inspectie en WJZ.

Toelichting

Datum

6 november 2024

Inhoud van het onderzoek

- Professor Van Schoonhoven heeft onderzoek gedaan naar herstelopdrachten van de inspectie. In haar verkenning stelt zij de rechtmatigheid van herstelopdrachten ter discussie, met als argument dat deze onvoldoende te herleiden zouden zijn tot concrete deugdelijkheidseisen zoals die in de wet staan.
- Scholen en schoolbesturen ervaren de totstandkoming van herstelopdrachten soms als onnavolgbaar, inhoudelijk willekeurig of afhankelijk van de inspecteur of het tijdgewricht.
- Herstelopdrachten zijn op zichzelf een rechtmatig instrument, maar worden volgens Van Schoonhoven soms ook ingezet op een wijze die juridisch niet rechtmatig is. Er zou op dat vlak onvoldoende onderscheid zijn tussen de oordelende en de stimulerende taak van de inspectie.
- Van Schoonhoven heeft aangekondigd vervolgonderzoek te gaan doen.

Reactie van de inspectie op het onderzoek

- De inspectie heeft de herstelopdrachten en haar werkwijze tegen het licht gehouden. De conclusie van de inspectie is dat niet getwijfeld hoeft te worden aan de rechtmatigheid van herstelopdrachten.
- De inspectie baseert de herstelopdrachten op de wet en de onderzoekskaders. Dit zijn wetsinterpreterende beleidsregels. De kaders komen tot stand via een zorgvuldig en transparant proces waarop democratische controle mogelijk is. Deze wetsinterpretatie is noodzakelijk om de wet in de praktijk te kunnen toepassen, omdat de wet vaak gebruik maakt van abstracte (vage) termen.
- Juist vanwege die vage normen kunnen discussies zoals deze ontstaan of bepaalde interpretaties binnen de wettelijke grenzen blijven. De inspectie is van oordeel dat deze interpretaties in lijn zijn met de wet.
- De inspectie heeft uit de discussie rond het onderzoek wel geleerd dat de onderbouwing van herstelopdrachten soms duidelijker kan. Daarmee gaat de inspectie aan de slag.
- De verkenning onderstreept ook het belang van een duidelijk onderzoekskader. Dit neemt de inspectie mee in de herziening van de onderzoekskaders die op dit moment in voorbereiding is.
- Omdat onbekend is welke rapporten en herstelopdrachten Van Schoonhoven precies heeft onderzocht, kan WJZ geen uitspraken doen over de rechtmatigheid daarvan. WJZ is in het verleden wel kritisch geweest op sommige specifieke wetsinterpretaties in de onderzoekskaders van de inspectie. Dit wordt verholpen met de verduidelijking van de deugdelijkheidseisen. Verder is er op dit moment geen aanleiding voor nadere analyse.

Overleg met de inspectie

- Tijdens het vorige art. 15 RIO-overleg op 22 augustus jl. heeft de inspectie al een eerste reactie op het onderzoek met u gedeeld.
- Inmiddels heeft de inspectie een nadere reactie opgesteld en aan u toegelicht tijdens het art. 15 RIO-overleg van 14 november jl.